

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мартин Димитров

за дисертационния труд на Иван Владимиров

„АМЕРИКАНСКИ ПРАВИЛА ЗА ПИСАНЕ НА ФИЛМОВИ СЦЕНАРИИ“

за получаване на образователната и научна степен „доктор“

по 8.4. Театрално и филмово изкуство

/Кинознание, Киноизкуство и Телевизия/

Дисертационният труд, представен от докторант Иван Владимиров, разглежда генезисът на един от най-наболелите проблеми в създаването на аудио-визуалната форма – филм, а именно, сценарият. Всеки изследователски труд, се създава поради лично отношение на автора му към интересуващата го тема. Владимиров е освен режисьор на 3 пълнометражни филми (*в „Кецове“ е сърежисьор с Валери Йорданов*), на няколко късометражни и документални филми, е така също и сценарист и съсценарист в различни проекти. Отделно е и търсен партньор, като асистент-режисьор и монтажист в игрални филми на Светослав Овчаров, Илиян Джевелеков, Ивайло Христов, Георги Дюлгеров и други. Професионалният опит в повече от 20 филма, позволява на Владимиров да разсъждава за причините довеждащи до това дали един филм, може да е гледаем и разбираем още от ниво сценарии.

Съвсем логично е дисертационното изследване, като резултат от дългогодишния и посветен труд на докторанта, да се сведе до създаването на настоящия труд *„Американски правила за писане на филмови сценарии“* с ръководител проф. д-р Станимир Трифонов. Прави впечатление следното в заглавието на темата - американски правила. Това е една от причините докторантът да се захване с изследване на холивудският начин на създаване на успешен филмов резултат.

Дисертационният труд е в общ обем от 152 стр., въведение, смислови три части от общо 130 страници и заключение, необходим илюстративен материал и библиография, както и множество линкове към ползвани източници в Интернет. Дори и на база библиография, се забелязва доминиращото присъствие на информация по темата основно от англоезични източници, докато информацията от български автори (проф.д-р Светла Христова) я има, но е по скоро символична. Докторантът е коректен при своите цитирания и използва достатъчно основания, върху които изгражда и обосновава своята теза. Авторефератът е конструиран и написан съгласно необходимите изисквания, както и прецизно предава характера на докторската работа.

Въведение или мотивите - е обосновката на автора защо е необходим този труд, като самата уводна част е изградена от въпроси, които авторът задава за да намери отговор в останалата част от материала. Целите поставени от Иван Владимиров са изследване дали наличните „упътвания“ за написване на успешен сценарии, успяват да изпълнят заявената задача. Има ли правила за качествен филмов разказ, какви са те и до колко спазването на писаните и неписани закони спомагат за реализацията на филмовата основа. Действително ли за успешен филмов сценарии има готова рецепта.

В първа глава, дисертантът прави любопитно сравнение между обкръжаващата ни реалност, готовият филмов продукт във визуален аспект и съня на индивида, който вижда сънищата отново в образи, но изградени от подсъзнанието му. Дават се и примери, подсилващи тезата за възприятието на образа от екрана и преживяването на собственият сън. Ценни са и разсъжденията относно български филми и как се възприемат от младата публика в сравнение с филмите на доказани и световни кинематографисти. Успява ли българският автор – сценарист, да „изсънува“ историята си и да я прехвърли във вид, готов за филмово визуализиране.

Втората част е същинската тема на този труд и е свързана със смисъла на сценария, като конкретно се визира скрипта за игрален филм на английски език. Каква е причината да съществува и с какво точно този вид сценарий е правилен и точен. Може ли да е пример за успешен шаблон за проект. Разглежда се форматирането на текста, като необходим елемент за организирано заснемане и литературният първоизточник. Какво точно определя един сценарий. Осмисля се ролята му, като основен продукционен документ, разказващ наративна история чрез кино езика на крупностите, образите, монтажа, ритъма или иначе казано - „сценарият е запис на вътрешната структура на филма (И.В.)“. Владимирова дава и примери с начин, базиран на американската система с индексни карти, за създаване на драматургични сюжетни структури, по време на работата му в различни български продукции. Отново има богат илюстративен материал с множество цитати от различни филмови имена.

Третата част е свързана с разглеждане на методите или наръчниците, чрез които се описват шаблони за писане на сценарии. Владимирова дава конкретни примери за ползването им, както и разсъждения, че не винаги спазването им води до очакван резултат, както и че нарушаването им не е причина за провал. Споделянето на тези упътвания е обективно, но дисертантът открива в тях липсата на личностното, авторско усещане за бягство от сценарната стерилност.

Независимо, че в труда става дума единствено за американски правила, бих искал да споделя, че ми липсва личното отношение на автора, към проблемите с българските сценарии, както и да се види сравнителен анализ между американският начин на създаване на скрипт и българският. Къде и в какво се „чупи“ филмовият разказ на нашите сценаристи и какво и как би могло да се избегне и подобри, за да имаме конкурентен и космополитен разказ за зрителя. Как се пише за определена аудитория, за ограничен пазар, като нашият и как би могло да се излезе на световната сцена. Логично е да се осъществят и интервюта с наши, съвременни сценаристи, именно за по-богата съпоставка на начините при създаване на филмово сценарийно произведение. Липсват ми и примери от личната работа на докторанта, като сценарист/съсценарист и по специално, какви проблеми е имал лично той и как и успявал ли е да ги преодолее. Това би направило настоящият труд още по-ценен. Да се надяваме след време да имаме и български правила за писане на филмови сценарии.

В заключение, независимо от дребните ми забележки, смятам, че този труд е ценен, защото е създаден от режисьор, познаващ спецификата на писането и желанието му да се открие ключ към успеха на филма. За мен, изключително ценно е вглеждането на Иван Владимирова в себе си. Завършил първо НГДК, в последствие СУ специалност Класическа филология и режисура в НАТФИЗ, с чувствителността на режисьор и

сценарист дисертантът развива емпатия към обкръжаващата го среда. Рядкост е , човек-артист, да бъде критичен към себе си и да разсъждава, какво е можело да бъде осъществено по-добре, как би могъл да реагира в дадена житейска или професионална ситуация и да се стреми бъдещите му проекти да са по –правилни и качествени.

Представеният монографичен труд представлява качествена и достойна дисертация – с фактологична достоверност , лично отношение и с коректност в изложението. Дисертационният труд разкрива перспективен изследовател с чудесни заложи за академична дейност.

Предложението ми към уважаемото научното жури, е да присъди на Иван Владимиров научно-образователната степен „Доктор”.

13.1.2023 г.

проф. д-р Мартин Димитров

OPINION
by Prof. Dr. Martin Dimitrov
for Ivan Vladimirov's dissertation
"AMERICAN RULES FOR FILM SCRIPT WRITING"
for obtaining the educational and scientific degree "doctor" according to 8.4. Theater
and film art
/Film Studies, Film Art and Television/

гледаем и разбираем още от ниво сценарии.

The dissertation, presented by PhD student Ivan Vladimirov, examines the genesis of one of the most pressing problems in the creation of the audio-visual form – film, namely, the script. Each research work is created due to the personal attitude of its author to the topic of interest. In addition to directing 3 full-length films (in "Ketsove" he co-directed with Valery Yordanov), Vladimirov is also a screenwriter and co-screenwriter in various projects. Separately, he is also a sought-after partner, as an assistant director and editor in feature films by Svetoslav Ovcharov, Iliyan Dzevelevkov, Ivaylo Hristov, Georgi Dyulgerov and others. The professional experience in more than 20 films allows Vladimirov to reflect on the reasons leading to whether a film can be watchable and understandable from the script level.

It is quite logical that the dissertation research, as the result of the long-term and dedicated work of the doctoral student, should be reduced to the creation of the present work

"American rules for writing film scripts" led by Prof. Dr. Stanimir Trifonov. The following is striking in the title of the topic - American rules. This is one of the reasons why the doctoral student embarked on a study of the Hollywood way of creating a successful film score.

The dissertation has a total volume of 152 pages, an introduction, meaningful three parts of a total of 130 pages and a conclusion, necessary illustrative material and bibliography, as well as numerous links to used sources on the Internet. Even on the basis of the bibliography, one can notice the dominant presence of information on the subject mainly from English-language sources, while the information from Bulgarian authors (Prof. Dr. Svetla Hristova) is there, but it is rather symbolic. The PhD student is correct in his citations and uses sufficient grounds on which to build and justify his thesis. The abstract is constructed and written according to the necessary requirements, as well as accurately conveys the nature of the doctoral work.

Introduction or the reasons - is the author's justification of why this work is necessary, and the introductory part itself is made up of questions that the author asks to find an answer in the rest of the material. The goals set by Ivan Vladimirov are a study of whether the available "instructions" for writing successful screenplays manage to fulfill the stated task. Are there rules for a quality film narrative, what are they and to what extent the observance of written and unwritten laws help the realization of the film basis. Is there really a recipe for a successful film script?

In the first chapter, the dissertation makes a curious comparison between the reality surrounding us, the finished film product in a visual aspect, and the dream of the individual who sees the dreams again in images, but constructed by his subconscious. Examples are also given, reinforcing the thesis about the perception of the image from the screen and the experience of one's own dream. The reflections on Bulgarian films and how they are perceived by the young audience in comparison with the films of proven and world cinematographers are also valuable. Does the Bulgarian author - screenwriter manage to

"dream" his story and transfer it into a form ready for film visualization.

The second part is the actual topic of this work and is related to the meaning of the script, specifically referring to the English language feature film script. What is the reason for it to exist and what exactly makes this kind of scenario correct and accurate. Could it be an example of a successful project template. The formatting of the text is considered as a necessary element for organized recording and the literary primary source. What exactly defines a scenario. Its role is understood as the main production document, telling a narrative story through the cinema language of close-ups, images, editing, rhythm, or in other words - "the script is a record of the internal structure of the film (I.V)". Vladimirov also gives examples of a method based on the American index card system for creating dramatic plot structures during his work in various Bulgarian productions. Again, there is a wealth of illustrative material with numerous quotes from various film names.

The third part is concerned with examining the methods or manuals by which scriptwriting patterns are described. Vladimirov gives specific examples of their use, as well as reasoning that their observance does not always lead to the expected result, and that their violation is not a reason for failure. The sharing of these instructions is objective, but the dissertationer finds in them the lack of a personal, authorial sense of escape from scripted sterility.

Regardless of the fact that the work is only about American rules, I would like to share that I miss the author's personal attitude to the problems with Bulgarian scripts, as well as to see a comparative analysis between the American way of creating a script and the Bulgarian one. Where and in what the film narrative of our screenwriters "breaks" and what and how could be avoided and improved in order to have a competitive and cosmopolitan narrative for the viewer. How to write for a certain audience, for a limited market, like ours, and how to get on the world stage. It is logical to conduct interviews with our contemporary screenwriters, precisely for a richer comparison of the ways of creating a film script work. I also lack examples from the PhD student's personal work, as a screenwriter/co-screenwriter, and in particular, what problems he personally had and how he managed to overcome them. This would make the present work even more valuable. Let's hope that in time we will also have Bulgarian rules for writing film scripts.

In conclusion, regardless of my minor remarks, I believe that this work is valuable because it was created by a director who knows the specifics of writing and his desire to find a key to the success of the film. For me, Ivan Vladimirov's insight into himself is extremely valuable. Graduated first from NGDC, then SU majoring in Classical Philology and directing at NATFIZ, with the sensitivity of a director and

the screenwriting dissertation student develops empathy for his environment. It is rare for an artist to be critical of himself and reflect on what could have been done better, how he could react in a given life or professional situation and strive to make his future projects more correct. and quality.

The presented monographic work represents a high-quality and worthy dissertation - with factual credibility, personal attitude and correctness in presentation. The dissertation reveals a promising researcher with great aptitude for academic activity.

My proposal to the respected scientific jury is to award Ivan Vladimirov the scientific and educational degree "Doctor".